METSÄTALOUS

Paloalat ovat jääneet Suomessa pieniksi hyvän torjuntajärjestelmämme ansiosta. Ei Ruotsinkaan järjestelmä huono ole, mutta meillä on parempi. **PELASTUSYLITARKASTAJA RAMI RUUSKA, SISÄMINISTERIÖN PELASTUSOSASTO**

Ruotsin suurpalo tuhonnut lähes 20 000 hehtaaria metsää

Ruotsi jatkaa ponnistelujaan Västmanlandin läänissä jo yli viikon raivonneen metsäpalon taltuttamiseksi. Vielä torstaina palo ei ollut täysin hallinnassa.

Torstaina Ruotsissa pelättiin metsäpalon saavan jopa uutta voimaa, mikäli länsituuli alkaa puhaltaa kunnolla. Sammuttajien helpotukseksi tuuli näytti jäävän pelättyä heikommaksi.

”Emme ole vielä saaneet paloa hallintaan, vaikka pystymme jo estämään paloalan laajenemisen”, sanoi Västmanlandin läänihallituksen tiedottaja **Marcus Johansson** sanomalehti Expressenin nettisivuilla torstaina.

Ruotsin historian tuhoisimmaksi luonnehdittu metsäpalo riehuu Västmanlandin läänissä, noin 150 kilometriä Tukholmasta luoteeseen.

”Tämä metsäpalo muistuttaa meitä, kuinka pieniä olemme luonnonvoimien edessä”, totesi maan pääministeri **Fredrik Reinfeldt** Aftonbladet-lehden haastattelussa.

Pääministeri matkusti torstaina metsäpaloalueelle. Ruotsin hallitus on luvannut perusteellisen selvityksen palon syistä ja sammutustyöstä.

Torstaina sammuttajien määrä kasvoi, paikalle tuli 50 palomiestä lisää.

Tuhoja 16 800 hehtaarilla

Sanomalehti Dagens Nyheterin mukaan metsää on palanut 16 800 hehtaaria. Puolet siitä omistavat metsäyhtiöt Sveaskog ja Bergvik skog sekä sahayhtiö AB Karl Hedin.

Tuhoutuneesta metsästä noin 5 500 hehtaaria on yksityisten omistuksessa.

”Tuhojen varsinainen laajuus saadaan selville vasta palon sammumisen jälkeen. Olemme ottaneet selvää, paljonko alueella teoriassa on metsää ja arvioineet tuhomäärät sen perusteella”, Ruotsin metsähallituksen tiedottaja **Camilla Kastner** totesi Svenska Dagbladet -sanomalehdelle.

Palaneen puuston arvo on hänen mukaansa jopa yli 65 miljoona euroa. Tulen turmelemille puille on vaikea löytää ostajia.

Ruotsin metsähallituksen aluepäällikkö **Göran Hagerfors** kertoi Dagens Nyheterille, että teollisuus ei vastaanota kuitupuuta. Puuta voi hänen mukaansa yrittää myydä lämpölaitoksille, jotka kuitenkin maksavat siitä vain vähän.

Havumetsä palaa helposti

Havumetsä palaa lehtimetsää helpommin, sanoi **Anders Granström** Dagens Nyheterille. Hän työskentelee paloekologian lehtorina Ruotsin maatalousyliopistossa.

Granströmin mukaan puulajilla ei kuitenkaan ole metsäpalon kannalta väliä, sillä palot saavat usein alkunsa maasta. Paloriskiä onkin vaikea vähentää muuttamalla esimerkiksi puulajisuhteita.

Tuulen vuoksi myöskään palokujista ei Granströmin mukaan ole paljonkaan hyötyä.

”Palavat oksat voivat tuulisella säällä lentää pitkälle. Olisikin tärkeää, että hakkuun jälkeen maastoon ei jäisi liikaa hakkuutähteitä”, hän muistutti.

Granstöm kehotti metsäyhtiöitä välttämään koneilla ajoa kuivina aikoina. Koneen pyöristä voi silloin tulla kipinöitä, jotka sytyttävät paloja.

Apua EU:n kautta

Ruotsalaisten sammuttajien apuun on tullut lentokalustoa Italiasta ja Ranskasta EU:n pelastuspalvelun kautta. Palvelu on varautunut etenkin metsäpaloihin.

Kolme sammutustöihin suunniteltua ranskalaiskonetta saapui Ruotsiin keskiviikkoaamuna. Savu ja pilvet ovat haitanneet niiden käyttöä.

Myöskään italialaiset koneet eivät voineet huonon näkyvyyden vuoksi aloittaa sammutustöitä suunnitellusti.

Palon syttymissyytä ei vielä tiedetä. Paikallinen poliisi ei kuitenkaan epäile paloihin liittyvän rikosta.

Hälytyksen metsäpalosta teki Ruotsin yleisradioyhtiön tv-kanavan mukaan paikallinen metsäkoneenkuljettaja. Hän oli menossa kulottamaan metsää läheisen Virsbon kylän ulkopuolelle.

TIINA HEIKKINEN
ANTTI KANTOLA

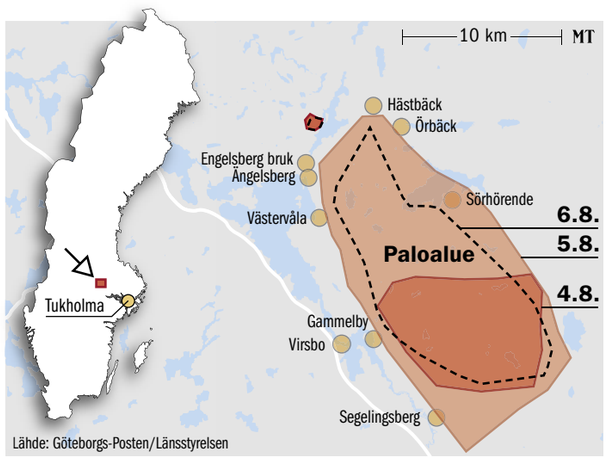

Lähde: Göteborgs-Posten/Länsstyrelsen

SUURPALO

Yli tuhat ihmistä evakuoitu

Ruotsissa Västmanlandin läänissä riehuvan palon tieltä on evakuoitu yli tuhat ihmistä.
Ainakin yksi ihminen on kuollut tulipalossa.
Metsää on tuhoutunut noin 17 000 hehtaaria.
Tuhoutuneiden puiden määrä on arviolta 2,5 miljoonaa kuutiometriä ja arvo kymmeniä miljoonia euroja.

KIMMO HAIMI

Markku Seitsonen sammutti palokujan ylittänyttä liekkiä kastelukannulla.

Aarno Saukkkola kasteli kulotusalueen reunoja, Mika Seitsonen (kesk.) ja Pentti Jaakonsaari auttoivat letkun kanssa.

Kulotus onnistuu, jos hakkuualalle on jätetty riittävästi poltettavaa.

Lopen keskiviikkoinen, lähes 10 hehtaarin kulotusala oli selvästi keskimääräistä suurempi.

Lopen kulotus onnistui odotettua paremmin

Keskiviikkona uutisissa näkyi pelottavia kuvia Ruotsista, jossa metsäpalot ovat riistäytyneet hallinnasta. Samaan aikaan Lopella valmistauduttiin kulottamaan yhdeksän hehtaarin suosaareketta.

Lopputulos onnistui aavistuksen tavoitetta paremmin. Aukon reunalta paloi jokunen pystypuu, mutta alue saatiin rajattua nopeasti.

”Alunperin kulotus piti aloittaa jo puolilta päivin. Tuulten tyyntymisen odottelu vei kuitenkin pitkälle iltapäivään”, kertoi metsäneuvoja **Teemu Lahdensivu** Kanta-Hämeen metsänhoitoyhdistyksestä.

Kulotus parantaa maata

Lahdensivun mukaan kulotus on parhaimmillaan halpa tapa parantaa maata ja torjua juurikääpää. Lopella tarkoitus on, että kulotuksen jälkeen maa käsitellään vielä jatkuvatoimisella mätästimellä ja istutetaan sitten kuuselle.

”Kulotuksen merkittäviin hyötyihin kuuluu, että pintakasvillisuus on kulotuksen jälkeen taimille armollisempaa. Heinikko nousee huomattavasti myöhemmin verrattuna kulottamattomaan uudistusalaan.”

Talkooväki edellytyksenä

Kulotukseen valmistautuminen alkaa jo hakkuussa. Hyvä lopputulos edellyttää tasaisesti aukolle levitettyjä hakkuutähteitä.

Seuraavaksi aukon ympärille kaivetaan palokäytävät. Joskus samalla kaivetaan myös palokaivoja. Lopella kulottajat luottivat suo-ojiin, joissa oli vettä.

”Kulotuksen yleistymisen tiellä on sopivien talkooporukoiden puute. Jos kulotuksen joutuu teettämään metsurityönä, sen kustannukset nousevat suuriksi.”

Lopella kulotettava kohde sijaitsi pääosin yhteismetsän mailla, mikä takasi riittävän työvoiman saannin.

”Varsinaisesta kulotusosaamisesta ei ole pulaa. Sitä löytyy edelleen metsänhoitoyhdistyksistä.”

Kemeraa ja sertifiointia

Kulotuksen edut ovat niin suuret, että se on mukana PEFC-sertifioinnissa. Käytännössä kulotukset ovat kuitenkin niin työläitä, etteivät sertifioinnin tavoitteet ole niiden osalta toteutuneet.

”Siltä suunnalta on tullut ukaasia. Se on yksi syy miksi yritämme nostaa kulotusten suosiota.”

Kulotukseen on saanut tukea kestävän metsätalouden rahoituksesta. Kemeraehdot edellyttävät, että kulotettavan alueen pitää olla vähintään kaksi hehtaaria. Useamman omistajan yhteishankkeessa sallitaan pienemmät alat, kunhan niistä muodostuu yhteensä vähintään kahden hehtaarin suuruinen kohde.

Keskimääräiset kulotusalat vaihtelevat parista hehtaarista viiteen hehtaariin. Lopella kulotettu lähes kymmenen hehtaarin aukko oli siten selvästi keskimääräistä suurempi.

Sen jälkivartiointi jatkuu useamman päivän, ellei päälle satu kunnon sadekuuroa.

JARMO PALOKALLIO

Suomi torjuu metsäpalot hyvin

Ruotsissa roihuaa metsäpalo, jonka tuhoama alue on lähes 20 000 hehtaaria.

Suomen viime vuosikymmenten suurin metsäpalo on vuodelta 1997, jolloin Tammelassa Lounais-Hämeessä paloi noin 250 hehtaaria.

”Paloalat ovat jääneet Suomessa pieniksi hyvän torjuntajärjestelmämme ansiosta. Ei Ruotsinkaan järjestelmä huono ole, mutta meillä on parempi”, sisäministeriön pelastusosaston pelastusylitarkastaja **Rami Ruuska** sanoo.

”Palojen varhainen havaitseminen, nopea hälytys ja palokunnan ripeä saapuminen paikalle”, hän listaa Suomen vahvuuksia.

Metsäautotie vie viereen

Tiheä metsäautoteiden verkosto takaa, että palokalusto pääsee vauhdilla syrjäisiinkin paikkoihin.

Ruuska vertailee Suomea ja Ruotsia:

”Metsiemme puusto on aika lailla samanlainen, samoin ilmasto. Ruotsissa palot kuitenkin tuhoavat isompia aloja kuin meillä.”

”Tulkintani on, että meillä sammuttaminen sujuu tehokkaammin juuri metsäautoteiden ansiosta.”

Kun sammuttajat pääsevät palon ääreen, tulen taltuttaminen on tehokkainta maasta. Helikoptereita vesilasteineen käytetään vain lisäapuna.

Paloja paljon, alat pieniä

Maasto- ja metsäpalojen määrä on Suomessa iso, mutta palaneet alat pieniä.

Suuri määrä selittyy tarkalla tilastoinnilla. Meillä rekisteriin päätyvät kaikki palot, jopa muutaman neliömetrin kokoiset.

”Tänä vuonna Suomessa on ollut yli 2 500 maastopaloa. Ihminen on aiheuttanut niistä 1 600”, kertoo turvallisuusasiantuntija **Jari Pouta** Suomen Pelastusalan keskusjärjestöstä.

Kipinä koneesta tai laitteesta oli maastopalon syynä huhtikuussa 16, toukokuussa 13, kesäkuussa 9 ja heinäkuussa 28 kertaa.

Kiitos kansalaisille

Metsäpalojen varhaisesta havaitsemista kuuluu iso ansio valppaille kansalaisille.

”Tieto tulipaloista tulee 90-prosenttisesti yksityisiltä ihmisiltä”, pelastusylitarkastaja Ruuska kertoo.

Satelliittivalvonta ja lentotähystykset täydentävät havaintojärjestelmää. Lentokoneista paloja tähystetään 22 reitillä.

”Metsäpaloja ei voida kokonaan välttää, mutta toivottavasti pystymme vastedeskin pitämään ne pieninä”, Ruuska sanoo.

Metsät nyt rutikuivia

Metsät ovat nyt ratisevan kuivia. Metsäpalojen vaara on suuri myös Suomessa, Jari Pouta muistuttaa.

”Rutikuivaan luontoon ei saa sytyttää tulia. Maastoon ei pidä missään nimessä heittää tupakantumppeja, ne on parasta tuoda metsästä pois.”

Pouta muistuttaa, että esimerkiksi kertakäyttögrilli luetaan avotuleksi. Huolimattomasti käytetyistä ja sammutetuista grilleistä on syttynyt useita paloja.

”Kertakäyttöinen grilli on aina jäähdytettävä isolla vesimäärällä. Mutta niin kuin sanottu, näillä säillä ei metsään pidä viritellä mitään tulia.”

ANTTI KANTOLA

RAISA KYLLIKKI KARJALAINEN

Sammuttajat pääsevät Suomessa vauhdikkaasti palopaikoille vielä senkin jälkeen, kun päällystetyt tiet loppuvat. Metsäautoteitä pitkin moni syrjäinenkin palo on saavutettavissa.